

FAQ milieuheffingen 2025

////////////////////////////////////

Auteur: milieuheffingen@ovam.be

Versie: Deze FAQ vervangt FAQ 2017

////////////////////////////////////

1. Wanneer is een afvalstof niet-brandbaar?

Het onderscheid brandbaar/niet brandbaar is van belang voor het tarief voor het storten van afvalstoffen. Een afvalstof is niet-brandbaar wanneer het gloeiverlies kleiner is dan 10% of het TOC gehalte kleiner is dan 6%.

Wanneer de stortplaatsen residu's aangeven aan het tarief "niet brandbaar" dienen zij voor de betreffende afvalstroom te beschikken over een basiskarakterisering, indien nodig gestaafd met analyseresultaten, waaruit blijkt dat het om niet brandbaar afval gaat.

2. Wanneer kan een afvalstof als niet heffingsplichtige vervangingsgrondstof gebruikt worden in een meeverbrandingsinstallatie?

Voor het inzetten van afvalstoffen in een meeverbrandingsinstallatie geldt een tarief van 0 euro per ton indien tegelijk voldaan is aan volgende voorwaarden:

- de afvalstoffen zijn niet gevaarlijk;
- de onderste verbrandingswaarde, berekend op de droogrest, is kleiner dan 8 MJ/kg*;
- de minerale fractie, inclusief carbonaten, uitgedrukt als gewichtspersent is groter dan 50%;
- de afvalstoffen worden ingezet omwille van hun minerale fractie, met uitzondering van afvalstoffen die ingezet worden als afvalwater.

**De bepaling van de onderste verbrandingswaarde op de droogrest moet uitgevoerd worden volgens de procedure CMA/2/II/A.5 die opgenomen werd in het compendium voor monsterneming en analyse.*

Bij de omrekening van de bovenste verbrandingswaarde op de droogrest naar de onderste verbrandingswaarde op de droogrest mag evenwel de calorische waarde van het percentage water, overeenkomend met de energie die nodig is om de afvalstof te drogen, NIET in mindering gebracht worden omdat anders de onderste verbrandingswaarde berekend wordt op de natte afvalstof in plaats van op de droogrest. Enkel de calorische waarde van het waterstof percentage, welke 212 kJ/kg per % waterstof bedraagt, mag in mindering gebracht worden.

De onderste verbrandingswaarde moet dus als volgt berekend worden:

Bovenste verbrandingswaarde (kJ/kg/ds) – 212 kJ/kg x % waterstof

Het is niet noodzakelijk om bij elk monster een analytische bepaling van het H- gehalte uit te voeren. Hiervoor mag een gemiddeld H-gehalte van 7% ds gebruikt worden voor de berekening. De berekening van de onderste verbrandingswaarde op de droogrest kan dus als volgt:

Bovenste verbrandingswaarde (kJ/kg ds) -1484 (kJ/kg ds)

3. Wat met de heffing bij uitvoer buiten het Vlaamse gewest?

Bij de uitvoer van Vlaamse afvalstoffen buiten het Vlaamse gewest is dezelfde heffing verschuldigd voor de verwerkingwijze zoals deze in Vlaanderen zou worden toegepast.

Vanaf 1 januari 2023 kan de gelijksoortige heffing die van toepassing is in het gewest of land waar de bedoelde afvalstoffen worden verwerkt, niet meer in mindering gebracht worden van de in Vlaanderen te betalen heffing.

4. Is het toepassen van materialen (zoals gekeurd puin) op een stortplaats heffingsplichtig?

Het toepassen van materialen (zoals gekeurd puin) binnen het stortvak is heffingsplichtig. Ook bij gebruik van deze materialen als werfweg binnen het stortvak, of als tussenafdek, is een heffing verschuldigd. Enkel de toepassing ervan bij de inrichting van de stortplaats of werfwegen buiten de stortplaats is niet onderworpen aan de milieuheffing.

5. Is het storten van grond heffingsplichtig?

Het storten van gronden die beantwoorden aan de voorwaarden voor het gebruik als bodem en die gebruikt worden als tussenafdek is niet heffingsplichtig.

Het storten van (niet verontreinigde) grond die niet als tussenafdek wordt aangewend (evenals het storten van verontreinigde grond) is heffingsplichtig.

De eindafdek dient steeds te gebeuren met zuivere grond en is vrijgesteld van milieuheffingen.

6. Kan een gemeente een machtiging aanvragen?

Een machtiging kan aangevraagd worden aan OVAM via milieuheffing@ovam.be. Na goedkeuring ontvangt u de bevestiging OVAM.

7. Moeten afvalstoffen waarvoor het nultarief geldt aangegeven worden?

Ja. Afvalstoffen waarvoor een nulheffing geldt, dienen mee te worden opgenomen in de kwartaalaangifte aan het 0-tarief.

Voor afvalstoffen die niet aan een milieuheffing zijn onderworpen geldt deze verplichting niet.

8. Wanneer is er een analyse voor asbest nodig?

Voor gemengde partijen vervuild met asbest kan het nultarief slechts worden toegepast wanneer door een analyse is aangetoond dat het asbestgehalte meer dan 10.000 mg/kg bedraagt. Indien het asbestgehalte lager is, kan u een aanvraag sturen naar milieuheffingen@ovam.be. Voor afvalstoffen van asbesthoudende bouwmaterialen zoals golfplaten, dakleien zijn geen analyses nodig. De hoeveelheden dienen mee te worden opgenomen in de kwartaalaangifte aan het 0-tarief.

9. Hoe kan 0-tarief worden aangevraagd voor niet reinigbare grond afkomstig van grondverzet- of bodemsaneringsprojecten?

Voor de aanvraag dien je het [formulier](#) in te vullen dat je vindt op de website van OVAM. Bij de aanvraag voeg je een niet-reinigbaarheidsverklaring van OVB en een acceptatieverklaring van de stortplaats. Deze documenten mail je naar milieuheffingen@ovam.be.

10. Wat als een afvalstof meerdere heffingsplichtige verwerkingswijzen ondergaat?

Wanneer een afvalstof verschillende verwerkingswijzen ondergaat, is in het Vlaamse gewest de heffing alleen verschuldigd voor de heffingsplichtige verwerkingswijze die het eerst wordt toegepast. Ook als deze verwerkingswijze buiten het Vlaamse gewest plaats vond (non bis in idem-principe).

11. Moet er heffing betaald worden bij de overslag van afvalstoffen ingevoerd van buiten Vlaanderen?

Voor niet Vlaams afval dat na overslag in Vlaanderen opnieuw wordt uitgevoerd met het oog op de verwerking ervan buiten het Vlaamse gewest, is er in Vlaanderen geen milieuheffing verschuldigd.

Dit geldt enkel indien de afvalstoffen enkel worden overgeslagen, zonder de samenstelling van betreffende afvalstoffen wijzigt.

Bij bvb. het opbulken, het scheiden of het uitsorteren van afvalstoffen verandert de samenstelling van de afvalstroom en wijzigen de afvalstoffen van identiteit. Op dat moment worden de afvalstoffen als Vlaamse afvalstoffen beschouwd.

12. Wanneer moet er heffing betaald worden bij de uitvoer van uitgegraven bodem?

Voor de uitvoer van uitgegraven bodem voor gebruik als bodem of als bouwstof wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende aspecten:

- de goedkeuring van het kennisgevingsdossier voor de uitvoer;
- de eventuele heffingsplicht;

In de praktijk is vooral de uitvoer naar Nederland aan de orde. In de verdere tekst wordt dan ook de uitvoer naar Nederland als voorbeeld genomen.

De goedkeuring van het kennisgevingsdossier voor uitvoer

Het Nederlands Besluit Bodemkwaliteit en de Vlaamse grondverzetsregeling zijn gebaseerd op gelijkaardige principes en vertrekken vanuit dezelfde filosofie. Basisprincipe is dat voor nuttige toepassing geen zelfvoorzieningsprincipe geldt en dat hiervoor de normering van het land van bestemming bepalend is.

Het kader voor het opvullen van groeves, graverijen zoals bedoeld in rubriek 60 VLAREM II is vergelijkbaar met het kader voor grootschalige bodemtoepassingen in Nederland, net zoals het kader voor bouwkundig bodemgebruik in Vlaanderen vergelijkbaar is met het Nederlandse Bouwstoffenbesluit.

Dit neemt niet weg dat elke regio de mogelijkheid behoudt zijn eigen invulling te geven aan specifieke toepassingen.

Voor de uitvoer voor nuttige toepassing naar Nederland wordt voor de volgende grensoverschrijdende stromen in principe geen bewaar gemaakt door OVAM:

- uitgegraven bodem die voldoet aan bodemsaneringsnorm III (voor bodemtoepassingen), of
- uitgegraven bodem die voldoet aan de normen bouwkundig bodemgebruik (dus voldoet aan de normen inzake totaalconcentraties bijlage VI - uitloognormen bijlage VII) (voor bouwstoftoepassingen).

In geval van afwijkende Nederlandse normen zal de toetsing daaraan bepalend zijn of de uitvoer kan worden toegestaan.

De eventuele heffingsplicht

Het uitgangspunt is dat, met het oog op een 'level playing field', bij de uitvoer de heffing op dezelfde wijze wordt toegepast als in Vlaanderen, niet strenger, maar ook niet minder streng. Een 'level playing field' is van belang zowel in hoofde van diegene die zich van de uitgegraven bodem ontdoet als in hoofde van de exploitant van de toepassing van de uitgegraven bodem als bodem of als

bouwstof. Verschil in normen mag daarbij niet leiden tot een verschil in heffingen en een eventueel minder strenge norm in Nederland mag niet leiden tot een heffingsvoordeel. Dit betekent dat de toegelaten uitvoer toch eventueel heffingsplichtig kan zijn, nl. als de Nederlandse norm voor nuttige toepassing soepeler zou zijn dan de Vlaamse. Voor het bepalen van de eventuele heffingsplicht is dus het Vlaamse normenkader bepalend.

Uitvoer van uitgegraven bodem voor bodemtoepassingen, o.m. voor het geheel of gedeeltelijk opvullen van groeven, graverijen, uitgravingen en andere putten, met inbegrip van waterplassen en vijvers.

Het gaat hier o.m. over het gebruik van uitgegraven bodem voor het opvullen van groeven en graverijen met inbegrip van waterplassen en vijvers, met het oog op reliëfherstel, herinrichting en dergelijke.

Voor uitgegraven bodem die voldoet aan de voorwaarden voor vrij gebruik als bodem is er geen probleem. Het gebruik ervan is in Vlaanderen volledig vrijgesteld van heffing, en dus ook bij uitvoer.

Daarnaast kan uitgegraven bodem in Vlaanderen worden gebruikt voor het geheel of gedeeltelijk opvullen van groeven, graverijen, uitgravingen en andere putten, met inbegrip van waterplassen en vijvers mits is voldaan aan artikel 161 en 162 van Vlarebo en hoofdstuk 5.60 van Vlare II. Dit gebruik is vergelijkbaar met het kader voor grootschalige bodemtoepassingen in Nederland.

Wat de chemische samenstelling betreft kan daarbij in het Vlaamse gewest worden afgeweken van de waarden voor vrij gebruik:

1° voor groeven, graverijen, uitgravingen of andere putten die conform hun nabestemming ingedeeld worden in bestemmingstype I, II en III, tot maximaal 80 % van de overeenstemmende bodemsaneringsnormen van het overeenkomstige bestemmingstype, vermeld in bijlage IV van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2007 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de bodemsanering en de bodembescherming;

2° voor groeven, graverijen, uitgravingen of andere putten die conform hun nabestemming ingedeeld worden in bestemmingstype IV en V, tot maximaal de waarden voor bestemmingstype III, vermeld in bijlage IV van hetzelfde besluit.

In geval van dergelijke afwijkingen moet de bouwheer in het Vlaamse gewest door middel van een studie, uitgevoerd door een bodemsaneringsdeskundige volgens een code van goede praktijk, wel het bewijs leveren dat het gebruik van uitgegraven bodem als bodem geen verontreiniging van het grondwater kan veroorzaken en dat mogelijke blootstelling aan de verontreinigde stoffen geen extra risico oplevert. In de studie worden de milieukenmerken van de uitgegraven bodem geëvalueerd afhankelijk van de milieukenmerken van de ontvangende grond.

Als bij een concrete uitvoer de geheel of gedeeltelijk opvulling (van groeven, graverijen, uitgravingen en andere putten, met inbegrip van waterplassen en vijvers) aan de zelfde criteria voldoet als een vergelijkbare opvulling in Vlaanderen is geen heffing van toepassing. In het geval dat op plaats van bestemming voor één of meerdere parameters een minder strenge norm van toepassing is, is de niet heffingsplichtige uitvoer beperkt tot die partijen die voldoen aan de strengere Vlaamse norm. De uitvoer van bodem die beantwoordt aan de ter plaatse geldende norm maar niet aan de Vlaamse norm is dan toegelaten maar is effectief heffingsplichtig.

Om dat de toepassingen in Vlaanderen en in Nederland niet één op één vergelijkbaar zijn worden daarbij volgende richtlijnen gehanteerd:

Er is geen heffingsplicht voor de uitvoer van uitgegraven bodem:

- die voldoet aan de voorwaarden voor vrij gebruik als bodem;
- die voldoet aan 80 % van de bodemsaneringsnorm type III;

Voor uitgegraven bodem die niet voldoet aan 80 % van de bodemsaneringsnorm type III maar wel voldoet aan 100 % bodemsaneringstype III kan in overleg met OVAM worden nagegaan of de concrete toepassing op de plaats van bestemming correspondeert met een in het Vlaamse gewest vergelijkbare niet heffingsplichtige toepassing.

Uitvoer van uitgegraven bodem voor bouwkundig bodemgebruik

Ook voor het bouwkundig bodemgebruik geldt dezelfde redenering. De uitgegraven bodem kan zonder heffing worden uitgevoerd en toegepast als:

- de uitgegraven bodem voldoet aan de voorwaarden inzake samenstelling die in Vlaanderen van toepassing zijn, zoals bepaald in artikel 168 en 169 van Vlarebo;
- de uitgegraven bodem voldoet aan de Vlaamse voorwaarden voor bouwkundig bodemgebruik, en de beoogde toepassing ook in Vlaanderen voorkomt op de lijst vast van bouwkundig bodemgebruik van uitgegraven bodem waarin de functie van de uitgegraven bodem duidelijk te onderscheiden is van de functie van de onderliggende of omringende bodem.

Uitvoer van bagger- en ruimingsspecie voor gebruik als bodem of als bouwstof

Dezelfde redenering als voor uitgegraven bodem geldt ook voor steekvaste bagger en ruimingsspecie die wordt uitgevoerd voor respectievelijk het geheel of gedeeltelijk opvullen van groeven, graverijen, uitgravingen en andere putten, met inbegrip van waterplassen en vijvers en respectievelijk het gebruik als bouwstof.

In dat geval moet uiteraard worden getoetst aan de criteria inzake samenstelling en de voorwaarden zoals bepaald in Vlarema.

13. Is het gebruik van toeslagstoffen heffingsplichtig?

Het uitgangspunt is dat wanneer afvalstoffen vermengd worden met toeslagstoffen, de volledige fractie onderworpen is aan milieuheffingen.

Artikel 46, § 3 voorziet voor welbepaalde afvalstoffen een vrijstelling van milieuheffing of nulheffing voor het storten, verbranden of meeverbranden ervan. Indien dezelfde afvalstoffen worden opgemengd met andere afvalstoffen, met als oogmerk het bekomen van een homogenere procesgeschikte afvalstroom blijft de vrijstelling of nulheffing van art. 46, § 3 gelden.

Wanneer de betreffende afvalstoffen effectief worden ingezet als toeslagstof om te verwijderen afvalstoffen geschikt te maken voor de concrete verwerking, is er volgens de bepaling van artikel 45, wel een heffingsplicht.

Voorbeelden:

- het vermengen van houtafval (bvb. zaagmeel) met solventen voor toepassing als brandstof in bvb. cementbedrijven: het houtafval blijft vrijgesteld van milieuheffing aangezien het wordt meeverbrand met energierecuperatie;
- het vermengen van houtafval met grondstoffen (bvb met klei in steenbakkerijen) het houtafval blijft vrijgesteld van milieuheffing aangezien de vrijkomende energie in het proces wordt gerecupereerd;
- het vermengen van houtafval met afvalwater om het afvalwater te kunnen verwerken via het verbranden of meeverbranden van het mengsel. In dit geval gaat de in het houtafval aanwezige energie verloren door te mengen met water dat nadien moet worden verdampt. Het houtafval wordt gebruikt als toeslagstof en het volledige mengsel is onderworpen aan milieuheffingen.

14. Wanneer is het tarief voor het verbranden van huishoudelijke afvalstoffen van toepassing?

Onder huishoudelijk restafval wordt conform de definitie in het Vlarema (artikel 1.2.1, §2, 40°/1) verstaan: de fractie van huishoudelijke afvalstoffen die niet selectief wordt aangeboden of ingezameld, inclusief niet-selectief ingezameld afval van straatvuilnisbakjes in beheer van de gemeenten of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, alsook het straat- en veegvuil en het afval van het opruimen van sluikstorten.

Ook huishoudelijk restafval dat een voorbehandeling ondergaat voorafgaande aan verbranding, wordt uitgesloten van het tarief voor het verbranden van bedrijfsafval.

15. Wanneer is het tarief voor het verbranden van medisch afval van toepassing?

Wanneer de eural code van het medisch afval onder rubriek 18 van de afvalstoffenlijst valt, kan het tarief voor medisch afval toegepast worden.

16. Welk heffingstarief is van toepassing voor het verbranden van residu's van selectief ingezamelde stromen?

Residu's afkomstig van de verwerking van selectief ingezameld afval die verbrand worden, vallen onder het tarief voor het verbranden van bedrijfsafval.

Uitzondering: Uitgesorteerde KGA fractie die rechtstreeks naar verbranding gaat, kan aan het tarief voor huishoudelijke afvalstoffen verbrand worden.

17. Wat moet ik doen om een heffingsdossier aan te leggen?

Mail naar milieuheffingen@ovam.be en vermeld

- je bedrijfsgegevens
- je ondernemingsnummer
- je heffingsplichtige activiteit

18. Hoe kan ik iets wijzigen aan mijn lopend heffingsdossier? (vb, adreswijziging, nieuwe tariefcode,...)

Mail naar milieuheffingen@ovam.be

19. Waar vind ik het webloket voor het indienen van de milieuheffingen?

Surf naar <https://services.ovam.be/heffingen/login>.

20. Hoe kan ik de indiener of de beheerder van het webloket wijzigen?

De hoofdtoegangbeheerder moet deze rollen toekennen aan de betrokken personen. Daarvoor moet de hoofdtoegangbeheerder inloggen bij de gebruikersbeheer van de Vlaamse overheid.

Zie ook instructies voor nieuwe gebruikers op de startpagina van het webloket.